

ΑΓΙΟΣ

ΠΑΥΛΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ ΛΙΔΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΕΤΟΣ 18⁰ ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ Ν⁰ 99 ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021 ΔΙΕΥΘ.ΦΙΛΩΝΟΣ 23 185-31

ΤΗΛ.2104126166 FAX.2104131666 Email: cathpavl@otenet.gr

www.naos-aghiospavlos.gr ΥΠΕΥΘ. ΕΚΔΟΣΗΣ: π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΣΗΣ

Γιατί ο γάμος είναι Ιερό Μυστήριο Ιστορικοί και θεολογικοί προβληματισμοί

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως είναι γνωστό, ο Πάπας Φραγκίσκος κήρυξε ένα Έτος αφιερωμένο στην Οικογένεια, το οποίο θα αρχίσει στις 19 Μαρτίου και θα ολοκληρωθεί στις 26 Ιουνίου 2022, κατά τη διάρκεια του οποίου, οι πιστοί θα εμβαθύνουν στην Αποστολική Παραίνεση η «Χαρά της Αγάπης», πέντε χρόνια μετά τη δημοσίευσή της από τον ίδιο Ποντίφικα.

Με αυτήν την ευκαιρία, νομίζω πως θα ήταν χρήσιμο να γίνει γνωστό το παρακάτω κείμενο, στο οποίο παρουσιάζουμε το Μυστήριο του γάμου, που αποτελεί τη βάση και την αρχή της κάθε οικογένειας.

Το να αναφέρεται κανείς, σήμερα, στο γάμο ως ιερό μυστήριο της Εκκλησίας, μπορεί να φαίνεται εξωπραγματικό, δεδομένου των διαζυγίων που έχουν πολλαπλασιαστεί δραματικά και στη χώρα μας. Η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία έδειξε για το 2017 ότι τα διαζύγια στην Ελλάδα ανήλθαν σε 19.190 έναντι 11.013 το 2016, παρουσιάζοντας αύξηση 74,2%. Το 2017 η αναλογία γάμων και διαζυγίων, ανά 1.000 κατοίκους, σημειώνεται αναλογικά στους 5 περίπου γάμους προς 2 διαζύγια.

Αναμφίβολα, αυτή η αύξηση των διαζυγίων αυξάνεται όλο και περισσότερο όσο περνάει ο χρόνος και όσο αυξάνονται οι αιτίες, όπως είναι για παράδειγμα η οικονομική κρίση. Ακόμα πιο εντυπωσιακό είναι το γεγονός, ότι στη χώρα μας, οι πολιτικοί γάμοι έχουν πλέον ξεπεράσει τους θρησκευτικούς. Αν προσθέσουμε, επίσης, τα ζευγάρια που επιλέγουν το σύμφωνο συμβίωσης ή απλώς εκείνα αποφασίζουν να συζούν χωρίς κανένα δεσμό, η προσπάθεια να αναφερθούμε στο γάμο ως ιερό μυστήριο μπορεί να φαίνεται πλέον ανεδαφική.

Αναγνωρίζοντας αυτή την κρίση που έχει προσβάλλει το Μυστήριο του γάμου και επειδή υπάρχουν ακόμα πολλοί συμπατριώτες μας που πιστεύουν στην ιερότητά του, θεωρούμε χρήσιμο να υπενθυμίσουμε τη θεολογική υπόσταση του γάμου, έχοντας υπόψη μας, κυρίως, τη θεολογία της καθολικής παράδοσης η οποία, μόνο σε μερικά στοιχεία, διαφέρει από εκείνη της ορθοδόξου.

Είναι γεγονός ότι ενώ σ' ότι αφορά τη θεολογική εμβάθυνση όλων των υπόλοιπων ιερών Μυστηρίων της Εκκλησίας, η έρευνα έχει προοδεύσει αρκετά, αντίθετα, η θεολογική πρόοδος γύρω από το Μυστήριο του γάμου είναι λιγότερο εντυπωσιακή και περιορίζεται στην τελευταία μόλις πενήνταετία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, ενώ τα άλλα μυστήρια αποτελούνται από ένα «ιερολογικό λειτουργικό» στοιχείο, αντίθετα, το ίδιο το μυστήριο του γάμου δεν δημιουργείται μόνο από την λειτουργική ιεροτελεστία, αλλά ουσιαστικά από μία ελεύθερη ανθρώπινη πράξη, που έχει ως αποτέλεσμα την ένωση δύο

προσώπων στα πλαίσια της ανθρώπινης κοινωνίας. Αυτό σημαίνει, πως δεν αρκεί κανείς να ερευνήσει την βιβλική, πατερική και δογματική διάσταση του γάμου, αλλά και τη σημασία και το βάρος μιας ελεύθερης πράξης δύο προσώπων, που πρέπει να διαρκέσει για ολόκληρη τη ζωή τους. Με τη θεολογία είναι συνδεδεμένη δηλαδή και η ανθρωπολογία, η ψυχολογία και τόσες άλλες ανθρωπιστικές επιστήμες.

Εμείς, σε αυτή την εβδομαδιαία επικοινωνία μας, προφανώς δεν θα ασχοληθούμε με όλες αυτές τις πτυχές του γάμου, αλλά θα κάνουμε μια σύντομη αναφορά στη βιβλικό-θεολογική και ιστορική ανασκόπηση αυτού του ιερού Μυστηρίου.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Για αιώνες, η Εκκλησία δεν είχε κάποια ιδιαίτερη θρησκευτική τελετή για τον γάμο των χριστιανών, αναγνώριζε τις τοπικές γαμήλιες συνήθειες, αρκεί οι χριστιανοί να ζούσαν αυτό το δεσμό για πάντα, με διαφορετικό πνεύμα από τους ειδωλολάτρες. Υπάρχει ένα θαυμάσιο κείμενο του 2ου μ. Χ. αιώνα, η «Προς Διογνήτου Επιστολή», αγνώστου συγγραφέα, στο οποίο διαβάζουμε: «Οι χριστιανοί κατοικούν πόλεις Ελληνικές ή και άλλων εθνών, όπως έτυχε ο κλήρος στον καθένα και ακολουθούν τα τοπικά ήθη και έθιμα, ως προς την ενδυμασία και την τροφή και την υπόλοιπη ζωή τους, αποδεικνύουν όμως ομολογουμένως θαυμαστή και παράδοξο την ζωή και την πολιτεία τους... Παντρεύονται όπως όλοι, αλλά ποτέ δεν εγκαταλείπουν τα παιδιά τους. Τράπεζα κοινή έχουν, αλλά όχι την κλίνη. Έχουν και αυτοί σάρκα αλλά δεν ζουν κατά τη σάρκα. Ζουν στη γη αλλά συμπεριφέρονται σαν να μένουν στον ουρανό. Πείθονται και υπακούουν στους καθορισμένους νόμους αλλά με την ενάρετη ζωή τους, νικούν τους νόμους».

Αυτό το κείμενο ομολογεί πως οι χριστιανοί της εποχής εκείνης ζούσαν, εξωτερικά, όλα τα έθιμα του τόπου και της εποχής, μη εξαιρουμένων των γαμήλιων τελετών, αλλά ηθικά, ακολουθούσαν τα διδάγματα του χριστιανισμού.

Όταν η Εκκλησία απόκτησε την ελευθερία της, με το «Διάταγμα των Μεδιολάνων» το 313, βρίσκουμε ορισμένες ευλογίες που έδινε ο ιερέας στη νύφη και μετά από τον 9ο αιώνα και στο γαμπρό.

Μόνο κατά τη διάρκεια του ενδεκάτου αιώνα η Δυτική Εκκλησία επενέβη για να ρυθμίσει «εκκλησιαστικά» τη νομοθεσία του γάμου. Μέχρι τότε είχε ανεχθεί, και μάλιστα ευνοήσει, τη λαϊκή κρατική νομοθεσία του ιερού αυτού μυστηρίου. Αρχικά ο ιερέας αντιπροσώπευε την κοινότητα μέσα στην οποία θα ζούσε η νέα οικογένεια. Η παρουσία του ιερέα έδινε νομική και επίσημη υπόσταση στη γαμήλια συναίνεση. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, για την Καθολική Εκκλησία, οι «λειτουργοί» αυτού του ιερού Μυστηρίου είναι οι ίδιοι νυμφευόμενοι και όχι ο ιερέας.

Προοδευτικά, κατά τον δωδέκατο αιώνα, η συναίνεση του ζεύγους μαζί με την ευλογία του ιερέα θα αποτελέσουν, στη συνείδηση της Εκκλησίας, ένα από τα επτά ιερά Μυστήρια. Μ' αυτόν τον τρόπο αναλάμβανε η Εκκλησία την πλήρη υπευθυνότητα του γάμου και τα εκκλησιαστικά δικαστήριά της βρέθηκαν στην ανάγκη να καθορίσουν το ποια είναι η ουσία του γάμου ή σε τι ακριβώς συνίσταται το Μυστήριο του γάμου. Όσον αφορά αυτό το πρόβλημα, υπήρχαν διάφορες θεωρίες. Η Εκκλησία διαμόρφωσε την ακόλουθη επίσημη συμβιβαστική λύση: η συναίνεση των συζύγων αποτελεί τη πραγματική ουσία του γάμου και δημιουργεί το συζυγικό δεσμό: δηλαδή την ελεύθερη δημόσια έκφραση εκ μέρους των συζύγων να ζήσουν για πάντα μαζί. Ο γάμος όμως δεν είναι απόλυτα αδιάλυτος, εάν δεν πραγματοποιηθεί η συνουσία. Έτσι, ο γάμος, θεωρήθηκε σαν ένα συμφωνητικό (*ad modum contractus*). Το αντικείμενο αυτού του συμφωνητικού είναι το αμοιβαίο δόσιμο των συζύγων και συγκεκριμένα το συζυγικό δόσιμο.

Έχει σημασία να υπογραμμίσουμε εδώ ότι αυτή η λύση που επικρατεί μέχρι και σήμερα στην Καθολική Εκκλησία, είναι καρπός νομοθετικής πράξης και όχι συμπέρασμα θεολογικών αρχών και προϋποθέσεων. Σήμερα, οι θεολόγοι διδάσκουν πως με το αμοιβαίο συζυγικό δόσιμο, με το οποίο ολοκληρώνεται ο γάμος «*consumatio*», πρέπει να εννοούμε όχι μόνο τη σαρκική ένωση, αλλά και την ψυχική ένωση, δηλαδή τη συνάντηση δύο

προσώπων και, επομένως, την ωριμότητα που προϋποθέτει μια τέτοια πράξη. Πρόκειται για το ολοκληρωτικό δόσιμο του άντρα και της γυναίκας που αφορά ολόκληρη τη ψυχοσωματική τους σύνθεση.

Σήμερα πάντως, κανείς πια δεν χαρακτηρίζει το γάμο απλά σαν μια νομική «συμφωνία», αλλά με βάση μια πιο βιβλική και θεολογική ερμηνεία, χαρακτηρίζεται ως «συμφωνία αγάπης» μεταξύ ενός άντρα και μιας γυναίκας. Επομένως, στην ουσία του γάμου μπαίνει και η αγάπη. Για τη Β' Σύνοδο του Βατικανού, αυτό που χαρακτηρίζει το γάμο είναι η «βαθιά εσωτερική κοινωνία ζωής και συζυγικής αγάπης, που ιδρύθηκε από τον Δημιουργό» (*Gaudium et Spes*, αρ. 48). Βέβαια, για τη Σύνοδο, η αμοιβαία αγάπη των συζύγων φανερώνεται και «βασίζεται πάνω στη συζυγική συμφωνία, δηλαδή πάνω στην αμετάκλητη προσωπική συναίνεση» με την οποία οι δύο, άνδρας και γυναίκα, αποφασίζουν να ενωθούν ο ένας με τον άλλον «μέχρι ο θάνατος να τους χωρίσει» (βλ. ό.π.). Ο γάμος, λοιπόν, δεν συνίσταται απλώς σε μια συναίνεση, δεν είναι απλώς κοινωνία ζωής, αλλά μια κοινωνία αγάπης, και αυτό εισχωρεί μέσα στην εννοιολογική σημασία του γάμου. Η σύνοδος έφτασε σε αυτό το τόσο προφανές συμπέρασμα για τα σημερινά δεδομένα μετά από βαθιές βιβλικό-θεολογικές μελέτες.

ΒΙΒΛΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Αυτό που στα γνωστά εδάφια του Ματθαίου, σχετικά με το γάμο, είχε εντυπωσιάσει τους δυτικούς ερμηνευτές, ήταν η αναφορά στο αδιάλυτο του γάμου. «Και τον πλησίασαν κάποιοι Φαρισαίοι, με σκοπό να τον πειράξουν, λέγοντας: "Επιτρέπεται κάποιος να χωρίσει τη γυναίκα του για οποιαδήποτε αιτία;" Κι εκείνος, απαντώντας, είπε: "Δε διαβάσατε ότι ο Δημιουργός, από την αρχή, τους έπλασε άνδρα και γυναίκα; Και είπε: "Γι' αυτό, θα εγκαταλείψει ο άνθρωπος τον πατέρα και τη μητέρα και θα ενωθεί με τη γυναίκα του, και θα είναι οι δύο μία σάρκα. Οπότε, δεν είναι πια δύο, αλλά μία σάρκα. Ότι, λοιπόν, ο Θεός συνένωσε, άνθρωπος να μη χωρίζει". Του λένε: "Τότε, γιατί ο Μωυσής έδωσε εντολή να της δίνεται γραπτό διαζύγιο και να χωρίζεται;". Ο Ιησούς τους λέει: "Για τη σκληρότητα της καρδιάς σας ο Μωυσής σας επέτρεψε να χωρίζετε τις γυναίκες σας. Απ' την αρχή, όμως, δεν είχαν γίνει έτσι» (Μτθ. 19, 3-8). Αυτό το κείμενο, όμως, αναφέρεται άμεσα στη μυστηριακή φύση του γάμου. Ο Ιησούς θέλει να ξαναφέρει το γάμο στην πρωταρχική σημασία και να τον συνδέσει με το Θεό όπως ήταν «απ' αρχής»: δυο άτομα συνδέονται από τον ίδιο το Θεό, ώστε να αποτελούν «σάρκα μία». Πράγματι, ο Ιησούς έχει υπόψη του τη βιβλική διδασκαλία της Δημιουργίας στα κεφάλαια Α' και Β' του Βιβλίου της Γένεσης, η οποία δεν είναι κοσμολογική (πρωταρχικός σκοπός δεν είναι να περιγράψει τη δημιουργία του κόσμου), αλλά θεολογική (αφορά την έννοια του Θεού σε σχέση με τον άνθρωπο), θέλει να εκφράσει με ανθρώπινες έννοιες τη «Συμφωνία - Διαθήκη» που σύναψε ο Θεός με τους ανθρώπους, δηλαδή τη θέληση του Θεού να ενωθεί με τους ανθρώπους.

Η Αγία Γραφή, θέλοντας να εκφράσει με αυτό τον τρόπο αυτή τη «Συμφωνία-Διαθήκη» του Θεού με το Λαό του, αυτή τη στενή αγαπητική σχέση με την ανθρωπότητα, την παρομοιάζει με την συζυγική ένωση των δύο φύλων. Ή μάλλον, στο σχέδιο του Θεού προηγείται η θέλησή του να ενωθεί με τον άνθρωπο και γι' αυτό δημιουργεί τον ίδιο τον άνθρωπο έτσι ώστε να φανερώνει με την ζωή του το θεϊκό σχέδιο σωτηρίας: τον δημιουργεί άνδρα και γυναίκα έτσι ώστε αυτοί να εκφράζουν με την συζυγική τους συμβίωση την ένωση του Θεού με το Λαό του.

Αυτό σημαίνει πως αυτή η ένωση είναι προορισμένη εκ φύσεως να εκφράζει ορατά τη θεϊκή «Συμφωνία». Είναι πολύ σπουδαία και γεμάτη συνέπειες η διατύπωση: «εκ φύσεως», από την αρχή της δημιουργίας του ανθρώπου η οριστική ένωση των δύο φύλων είναι ήδη, ιερό μυστήριο. Εκφράζει, δηλαδή, ορατά και αποτελεσματικά μια αόρατη πραγματικότητα, την ένωση του Θεού με τον άνθρωπο και αυτό όχι απλώς εξαιτίας μιας πρόσθετης θέλησης του Θεού ή αργότερα του Χριστού, αλλά «απ' αρχής» (εκ φύσεως) ο Θεός δημιούργησε τον άνδρα και τη γυναίκα, για να εκφράζουν με τη συζυγική τους ένωση τη θέληση του Θεού να ενωθεί με τον άνθρωπο, με αυτό τον τρόπο να τον εισάγει στο σχέδιο σωτηρίας του.

Αργότερα ο Χριστός, θέλησε απλώς να ξαναφέρει τη γαμήλια ένωση στο πρωταρχικό σχέδιο του Θεού. Πράγματι, οι συνοπτικοί Ευαγγελιστές (Ματθαίος, Μάρκος και Λουκάς) μας παρουσιάζουν τη θέληση του Χριστού να αποκαταστήσει αυτήν την αρχέτυπη μορφή του γάμου ως έκφραση της πρωταρχικής θεϊκής συμφωνίας.

Ο Απόστολος Παύλος μας προβάλλει μια ρωμαλέα σύνθεση της θεολογίας του γάμου: «Οι άνδρες, να αγαπάτε τις γυναίκες σας, όπως και ο Χριστός αγάπησε την εκκλησία και παρέδωσε τον εαυτό του για χάρη της, με σκοπό να την καθαγιάσει, όταν την καθάρισε με το λουτρό του νερού και με το λόγο. Ήθελε να παρουσιάσει ένδοξη στον εαυτό του αυτή την εκκλησία, χωρίς κηλίδα ή ρυτίδα ή κάτι παρόμοιο, αλλά ήθελε να είναι άγια και αμόλυντη... Για το λόγο αυτό, ο άνδρας θα εγκαταλείψει τον πατέρα και τη μητέρα και θα ενωθεί με τη γυναίκα του και οι δυο θα γίνουν μια σάρκα. Αυτό το μυστήριο είναι μεγάλο. Το λέω αναφερόμενος στο Χριστό και στην εκκλησία» (Προς Εφεσίους 5, 25-32). Η σκέψη που επικρατεί στον Απόστολο Παύλο είναι η γενική αρχή μίας ενότητας στην οποία η Δημιουργία, η Συμφωνία και η Απολύτρωση είναι στενά συνδεδεμένες. Η Απολύτρωση είναι η συγκεκριμένη μορφή που η Συμφωνία ανέλαβε «εν Χριστώ». Αυτή η νέα και συγκεκριμένη μορφή της Συμφωνίας εκφράζεται με ορατό τρόπο στη γαμήλια ένωση. Η αγάπη που ενώνει τους συζύγους πηγάζει από τη θεϊκή Αγάπη και δεν μπορεί παρά να είναι ολοκληρωτική και να προέρχεται από το βάπτισμα που ενώνει τους συζύγους με το Χριστό, Νυμφίο της Εκκλησίας. Η γαμήλια αγάπη δεν είναι απλώς μία ανθρώπινη συμβολική εξωτερική και ουδέτερη εικόνα της αγάπης του Χριστού για την Εκκλησία, αλλά αποτελεί έναν από τους κύριους τρόπους με τον οποίο η απολυτρωτική αγάπη του Χριστού μεταδίδεται στα μέλη του και πραγματοποιείται σ' αυτά. Ο πλήρης ανθρώπινος χαρακτήρας της συζυγικής ζωής, μέσα στη χριστιανική κοινωνία, δεν αποτελεί μία επουσιώδη πλευρά της χριστιανικής ύπαρξης αλλά είναι πράξη «ιερή», αυτή καθαυτή, αγιασμένη ήδη από το σχέδιο σωτηρίας του Θεού. Αυτό εξηγεί το λόγο για τον οποίο οι ίδιοι οι σύζυγοι είναι ταυτόχρονα ιερουργοί και υποκείμενα του μυστηρίου του γάμου. Υπενθυμίζουμε και πάλι, πως για την Καθολική Εκκλησία οι λειτουργοί του Μυστηρίου του γάμου είναι το ίδιο το ζεύγος, και αυτό διότι το Μυστήριο του γάμου αποτελείται από την ίδια την ανθρώπινη πραγματικότητα των συζύγων.

Ως ανθρώπινη πραγματικότητα, ο γάμος βασίζεται στην αμοιβαία αγάπη, η οποία οδηγεί στη γαμήλια συναίνεση. Επομένως, η συναίνεση προϋποθέτει την αγάπη και πηγάζει από την αγάπη. Αυτή η συναίνεση εκφράζεται στη ψυχική ένωση και πιο ειδικά και σχετικά με τον γάμο, ενσαρκώνεται στη σεξουαλική ένωση, που είναι η ολοκληρωτική και ανθρωποποιημένη έκφραση της συζυγικής αγάπης, η οποία ωστόσο δεν πρέπει να είναι απλώς μια εγωιστική αναζήτηση της ηδονής, αλλά ένα ολοκληρωτικό δόσιμο στον άλλον ή στην άλλη, η οποία θα γίνει περισσότερο ολοκληρωμένο, εάν είναι ανοικτό προς το δόσιμο της ζωής με την τεκνοποίηση. Πάνω σ' αυτές τις βιβλικές αρχές βασίζεται όλη η «συζυγική πνευματικότητα».

ΠΟΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΝΕΣΣΕΩΣ;

Για την Καθολική Εκκλησία ο γάμος είναι εκ φύσεως απόλυτα αδιάλυτος. Αυτό προκύπτει από το βασικό σκοπό του γάμου, την τεκνοποίηση και τη διαπαιδαγώγηση των τέκνων. Ο νόμος αυτός γίνεται θετικός (*voluntas Dei positiva*) σύμφωνα με τη Γένεση 2:24 «και θέλουνσι είσθε οι δύο εις σάρκα μίαν» και αποκαταστάθηκε από το Χριστό (Ματθαίος 19,9, Μάρκος 10,11-12, Λουκάς 16,18). Αυτή η αδιάλυτη ένωση παραμένει ακόμη και όταν οι δύο σύζυγοι δεν αγαπιούνται πια. Πρόκειται για ένα δεσμό του γάμου που καμία επίσημη αρχή δεν μπορεί να λύσει. Μόνον ο θάνατος μπορεί να λύσει τη συμφωνία του γάμου.

Επειδή βρισκόμαστε σ' ένα ορθόδοξο περιβάλλον και επειδή το θέμα του διαζυγίου είναι ένα από τα πιο σοβαρά που πρέπει να αντιμετωπίσει η Οικουμενική κίνηση, θα μου επιτρέψετε να επεκταθώ λίγο περισσότερο γύρω απ' αυτό το θέμα, προσπαθώντας να εξηγήσω με δυτικές αναφορές, αυτό που η Ορθόδοξη Εκκλησία εννοεί όταν υποστηρίζει,

στη θεωρία και στην πράξη, ότι «κατ' οικονομίαν» μπορεί να επιτρέψει τη διάλυση ενός γάμου.

Καθολικοί και Ορθόδοξοι συμφωνούν ότι ο χριστιανικός γάμος πρέπει να αντικατοπτρίζει την απόλυτη πιστότητα του Χριστού για την Εκκλησία του. Εάν το Μυστήριο του γάμου είναι ιερό μυστήριο, ακριβώς επειδή φανερώνει τη Συμφωνία αγάπης μεταξύ του Χριστού και της Εκκλησίας, όχι μόνο ως εικόνα, αλλά και ως πραγματικότητα, δεν μπορεί παρά να συμμετέχει στα χαρακτηριστικά αυτής της θεϊκής Συμφωνίας, δηλαδή πρέπει να είναι αδιάλυτος.

Εκεί που οι δύο παραδόσεις δεν συμφωνούν, είναι στην απάντηση της ακόλουθης ερώτησης: Όταν η ανθρώπινη συναίνεση δεν εκφράζει πια τη θεϊκή Συμφωνία, μπορεί ακόμη αυτή η κατεστραμμένη συναίνεση να διατηρήσει τη μυστηριακή της σημασία; Με άλλα λόγια, εάν το μυστήριο του γάμου συνίσταται πρωτίστως όχι σε μία ιερολογία αλλά στην ελεύθερη πράξη δύο ανθρώπων, πώς μπορεί αυτή η ανθρώπινη πράξη (εκ φύσεως ασταθής) να εκφράσει την αμετάβλητη αγάπη του Θεού για τον αμαρτωλό άνθρωπο; Εξ άλλου, όπως ήδη διευκρινίσαμε, ο βασικός σκοπός του γάμου και η αξία του δεν είναι μόνο η τεκνοποίηση, αλλά και η αμοιβαία αγάπη. Όταν αυτή η κοινωνία αγάπης έχει καταστραφεί οριστικά, πώς μπορεί το μυστήριο του γάμου να εκφράζει στη διαπροσωπική σχέση των συζύγων, το δόσιμο του Χριστού για την Εκκλησία του; Βέβαια, όποιος καταστρέφει αυτό το μυστηριακό σημείο του γάμου και δεν φανερώνει πια με τη ζωή του τη θεϊκή Συμφωνία, δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί ένοχος.

Για την Ορθόδοξη Εκκλησία πρόκειται για μια αμαρτία που μπορεί η Εκκλησία να συγχωρήσει και να επιτρέψει και δεύτερο και τρίτο γάμο. Οι ορθόδοξοι υποστηρίζουν ότι ο γάμος, αυτός καθαυτός, είναι αδιάλυτος, ωστόσο έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους αμαρτωλούς, και η συγκεκριμένη σωτηρία του ανθρώπου βρίσκεται πάνω απ' όλα. Αυτό σημαίνει το «κατ' οικονομία».

Βέβαια, από την άλλη, η λύση της διάλυσης του γάμου, δεν παρουσιάζεται χωρίς προβληματισμούς για τους ίδιους τους Διαμαρτυρομένους που έχουν ανοίξει διάπλατα την πόρτα για την διάλυση του γάμου. Για παράδειγμα ο Karl Barth, ο μεγαλύτερος διαμαρτυρόμενος θεολόγος (1886 -1968), υποστήριζε ότι το διαζύγιο αποτελεί μια «πικρή και σκοτεινή οδό».

Παρ' ότι όλες οι άλλες χριστιανικές εκκλησίες προτιμούν την «οικονομία» ή τη «ρεαλιστική» λύση, παρ' ότι ακόμα μερικοί Πατέρες της Εκκλησίας δεν έχουν μια ξεκάθαρη θέση γύρω από το αδιάλυτο του γάμου, η Καθολική Εκκλησία προτιμά να παραμείνει πιστή στα λόγια του Κυρίου και να τα ερμηνεύσει *sine glossa* (αυτούσια, χωρίς ερμηνεία): «ους ουν ο Θεός συνέζευξεν, άνθρωπος μη χωρίζετω» (Ματθαίος 19, 6). Αυτή τη στάση της, την θεωρεί ως πιστότητα στα λόγια του Κυρίου της και ως πρόκληση για τον άνθρωπο κάθε εποχής, αλλά κυρίως για τον σημερινό, για τον οποίον όλα επιτρέπονται, ακόμα και το να ζούμε μέσα σε μια ιστορική πραγματικότητα που θυμίζει περισσότερο πολυγαμία παρά μονογαμία. Αναγνωρίζει επίσης ότι αυτή η πιστότητά της στο λόγο του Χριστού, για μερικά ζευγάρια, μπορεί να αποδεικνύεται σκληρή και να συνεπάγεται πόνο, οδύνη και μοναξιά και καμιά φορά εγκατάλειψη της Εκκλησίας. Από εδώ όμως προκύπτει η ανάγκη μιας ωρίμανσης της πίστης, εις τρόπον ώστε να καταλάβουν τα χριστιανικά ζευγάρια ότι «αυτό που είναι αδύνατο στους ανθρώπους, είναι δυνατό για το Θεό».

Το θέμα της οικογένειας και του γάμου απασχόλησε επανειλημμένα την Καθολική Εκκλησία τα τελευταία χρόνια. Δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια απ' όταν πραγματοποιήθηκε στο Βατικανό μία διπλή Σύνοδος των Επισκόπων για την οικογένεια και το γάμο, το 2014 και το 2015, καρπός των οποίων υπήρξε η Μετασυνοδική Αποστολική Παραίνεση «Η Χαρά της Αγάπης» (2016) του Πάπα Φραγκίσκου, στην οποία γίνεται εκτενής αναφορά στο θέμα του αδιάλυτου του γάμου και γίνεται μια προσπάθεια θετικής αντιμετώπισης ορισμένων αποτυχημένων γάμων.

+ Ιωάννης Σπιτέρης
Αρχιεπίσκοπος

✠ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΘΕΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

➤ 9.00π.μ. ΕΛΛΗΝΙΚΑ
➤ 10.30π.μ. ΕΛΛΗΝΙΚΑ
➤ 12.30μ.μ. ΑΓΓΛΙΚΑ

ΤΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΙΣ 9.00π.μ.
ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΙΣ 6.00μ.μ. ΙΣΠΑΝΙΚΑ
**ΟΛΕΣ ΟΙ ΘΕΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΘΑ ΤΕΛΟΥΝΤΑΙ
ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΠΑΥΛΟ**

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΥΡΙΑΚΕΣ ΜΑΡΤΙΟΥ - ΑΠΡΙΛΙΟΥ

07-03-2021	⇒	9 ^Η ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄
14-03-2021	⇒	10 ^Η ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄
21-03-2021	⇒	1 ^Η ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ	ΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄
28-03-2021	⇒	2 ^Η ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ	ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄
04-04-2021	⇒	3 ^Η ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ	ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄
11-04-2021	⇒	4 ^Η ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ	ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄
18-04-2021	⇒	5 ^Η ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ	ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄
25-04-2021	⇒	ΚΥΡΙΑΚΗ	ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ	ΛΕΙΤ. ΕΤΟΣ Β΄

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΗΝΩΝ ΜΑΡΤΙΟΥ - ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΑΡΤΙΟΣ

5 ΜΑΡΤ 2021 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Α΄ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ - ΕΥΛΑΒΕΙΑ ΙΕΡΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΤΟΥ
ΙΗΣΟΥ

17 ΜΑΡΤ 2021 ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΩΝ ΤΕΦΡΩΝ - ΑΡΧΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ
ΑΥΣΤΗΡΗ ΝΗΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΡΑΤΕΙΑ

19 ΜΑΡΤ 2021 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Α΄ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ - ΕΟΡΤΗ ΑΓΙΟΥ ΙΩΣΗΦ
ΟΙ ΑΔΕΛΦΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΣΗΦ ΤΙΜΟΥΝ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΤΟΥΣ
ΚΑΘΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΤΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ και ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ 18.30

25 ΜΑΡΤ 2021 ΠΕΜΠΤΗ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
Εορτάζει η εκκλησία στη Καλλιθέα

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΜΑΡΤΙΟΥ - Β' ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ ΗΜΕΡΑ ΚΑΡΙΤΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

5 ΑΠΡΙΛ 2021 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Α' ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ - ΕΥΛΑΒΕΙΑ ΙΕΡΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

25 ΑΠΡΙΛ 2021 ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

(Θα δοθεί ιδιαίτερο πρόγραμμα για ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ και ΑΓΙΟ ΠΑΣΧΑ)

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΪΟΥ 2021

ΑΓΙΟ ΠΑΣΧΑ

(Θα δοθεί ιδιαίτερο πρόγραμμα)

◆ ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΜΗΝΩΝ ◆ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΡΟΙΝΤΕΡ εις μνήμη ΠΡΕΣΣΗ ΕΡΤΑΣ	500,00€
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ JEANNE D'ARC Εις μνήμη ΠΡΕΣΣΗ ΕΡΤΑΣ	300,00€
Δ.Σ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ εις μνήμη ΠΡΕΣΣΗ ΕΡΤΑΣ	50,00€
Εις μνήμη ΦΡΑΝΣΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	200,00€
ΓΑΔ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	100,00€
EL SHADDAI	110,00€
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	100,00€
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	100,00€
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	90,00€
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	50,00€
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	50,00€
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	20,00€
ΑΝΩΝΥΜΟΣ	50,00€
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΟΥΒΙΑΝΩΝ	50,00€
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ. ΟΡΓΑΝΟΥ	50,00€

Αυτές τις δύσκολες στιγμές η ενορία σας ευχαριστεί με ευγνωμοσύνη

ΣΥΝΑΝΤΗΣΑΝ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ

ΦΑΡΙΖΕΛΛΙ ΑΔΟΛΦΟ	ετών 95
ΠΡΕΣΣΗ ΕΡΤΑ	ετών 87
ΠΡΕΛΟΡΕΝΤΖΟΥ ΜΑΡΙΑ	ετών 39
ΔΑΛΕΖΙΟΥ ΚΑΡΜΕΛΑ	ετών 90
ΦΡΑΝΣΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ετών 91
ΛΑΟΥΡΕΑΝΟ ΓΚΟΝΖΑΛΕΣ ΦΕΡΝΑΝΤΕΖ	ετών 91

Αγαπητοί μου αδελφοί,

Με την ευκαιρία του ερχομού της Αγίας Τεσσαρακοστής, σαν πνευματικός σας πατέρας, βρίσκω την ευκαιρία να έλθω κοντά σας μέσω διαδικτύου, είτε αυτό αφορά τις λειτουργίες, είτε στην προκειμένη περίπτωση την επιστολή αυτή μέσω του ενοριακού δελτίου!

Οι υγειονομικές συστάσεις της Πολιτείας δεν μας επιτρέπουν να βρεθούμε στην πνευματική μας στέγη τον `` Άγιο Παύλο `` και καλώς πράττουν αυτό για την προστασία ΟΛΩΝ μας!

Ήσασταν και είστε ΠΑΝΤΑ κοντά μου στις ανάγκες της Ενορίας μας, την οποία ΕΣΕΙΣ στηρίζετε κατά καιρούς με κάθε τρόπο! Δυστυχώς, λόγω των γεγονότων, δεν υπάρχει δυνατότητα να πραγματοποιηθεί έστω και μία λαχειοφόρος για τους Ενοριακούς σκοπούς της ΔΙΚΗ ΣΑΣ Ενορίας.

Για το λόγο αυτό σας παρακαλώ θερμά για δεύτερη φορά, χωρίς να παραγνωρίζω την προηγούμενη γενναιοδωρία σας, όποιος έχει την οικονομική δυνατότητα, να συνδράμει στην οικονομική ενίσχυση της Ενορίας μας, αλλά και για τους Φιλανθρωπικούς σκοπούς αυτής με οποιοδήποτε ποσό!

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων!

Εύχομαι γρήγορα να επανέλθουμε στην κανονικότητα μας!

Ο Εφημέριος σας,
π. Ιωάννης Πάτσης

Υ.Γ. Ο τραπεζικός λογαριασμός μας είναι:

GR2802601090000130200297185

Ή καλέστε με στο: 210 4126166.

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου σας εύχεται Καλή Τεσσαρακοστή και Η Ανάστασή του Κυρίου να φέρει ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ. Να μας επιτρέψει να επανέλθουμε στην κανονικότητα μας. Εμείς όμως οφείλουμε να συμμορφωνόμαστε στις υποδείξεις της Πολιτείας, των Ειδικών και να εμβολιαστούμε ΟΛΟΙ.

Από το Δ.Σ του Συνδέσμου